

Izdavač: ŠUMATOVAČKA – Centar za likovno obrazovanje
Direktorka: Vesna Bogunović
Urednica – istoričarka umetnosti: Ksenija Marinković
Stručna saradnica za program: Danijela Rančić

Tekst: Igor Antić, vizualni umetnik
Lektura: Danijela Rančić, profesorka srpskog jezika i književnosti

Dizajn: Dunja Antić, autorka izložbe
Štampa: Globalprint
Tiraž: 50 komada
Beograd, avgust 2013.

STRUČNI ŽIRI GALERIJSKO-IZLOŽBENOG PROGRAMA:
mr Vesna Bogunović, teoretičarka umetnosti i medija, Ksenija Marinković,
istoričarka umetnosti, mr Koča Ognjanović, magistar slikarstva, Slaviša Savić,
grafički dizajner i art direktor, Aleksandra Pavlović, scenografkinja i dizajnerka
za pozorišne, filmske i TV tehnologije.

ŠUMATOVAČKA - CENTAR ZA LIKOVNO OBRAZOVANJE
Šumatovačka 122, Beograd
Tel / Fax: +381 11 64 30 908, +381 11 64 04 846
E-Mail: art@sumatovacka.rs
Web site: www.sumatovacka.rs

Dunja Antić rođena je 1982. godine u Novom Sadu.

Od ranog detinstva živi u Italiji, gde završava srednju umetničku školu "Liceo Artistico di Brera"(2000) u Milansu. Iste te godine upisuje Akademiju umetnosti "Accademia di Belle Arti di Brera" (Milano) na odseku za scenografiju. 2002. godine seli se u Nemačku, u Berlin, gde nastavlja studije na "Humboldt Univerzitetu" na kome je 2010. godine istovremeno diplomirala na odseku za savremenu istoriju i na odseku arheologije.

Studije savremene istorije pobudjuju kod autorke interesovanje za fotografiju, te već u toku studija ona ulazi u svet vizuelne umetnosti i reportaže, pišući brojne članke dokumentovane fotografijama.

Mapa Dunjinog odrastanja, obeležena umetničkim korenima, zemljama u kojima je živila i čije jezike govori, bila je presudna za njen interes za istraživanje kultura, socioloških, socijalnih i političkih pitanja.

Pored reportaže, Dunja se profesionalno bavi modnom fotografijom.

GENERACIJA X

DUNJA ANTIĆ
FOTOGRAFIJE

29. 8 – 4. 9. 2013

ŠUMATOVAČKA - CENTAR ZA LIKOVNO OBRAZOVANJE

Generacija X

rad u toku

Devedeste godine donele su političku krizu, rat i raspad bivše Jugoslavije. Sve to praćeno je ekonomskom katastrofom i dehumanizacijom društva. Posledice te situacije su još uvek prisutne u Srbiji, iako je rat završen, a izvestan vid ekonomske stabilnosti uspostavljen.

Proteklo vreme ponudilo je mnogo tema ne samo u umetnosti, nego i u ostalim sferama života. Jedna od njih predmet je zanimanja Dunje Antić, umetnice i fotografkinje, koja se zainteresovala za najdublje posledice te krize, za njene psihopatološke aspekte, za individualne i kolektivne traume koje su ostale kao rezultat stradanja jednog društva.

Kroz svoje fotografije ona analizira situaciju mladih ljudi koji su početkom 90-ih

bili na putu da se osamostale, da definišu svoje životne ciljeve, da bi, zatim, bili suočeni sa decenijom ratova, tokom kojih su izgubili orientaciju, postali nemoćni i umanjili sopstvene mogućnosti za reintegraciju u današnje društvo koje nastoji da se revitalizuje postojećim snagama.

Vi nemate tela, vi ste telo, pisao je Wilhelm Reich. Ta rečenica možda najbolje opisuje situaciju u kojoj posleratna srpska država pravi pritisak na mlađi deo svoje populacije, pozivajući ih da poprave stanje u zemlji, stanje za koje oni sami nisu odgovorni. To prebacivanje odgovornosti na one kojima u njihovoj ranoj mladosti nije bio ponuđen nikakav drugi model - osim političkih diktatora, vojnika, deprivativnog komšiluka ili kiča i propagan-

de emitovanih putem medija - samo je nastavak jednog istog dugogodišnjeg pritiska u kome su ličnosti progresivno bile uništavane u korist jednog haotičnog kolektivnog tela. Najnoviji pritisak sastojao bi se, dakle, od poziva da, u okviru tog kolektivnog tela, terorisana individua ponudi svoju viziju budućnosti.

Naziv Generacija X dolazi od pojma X-files, klasiranih fajlova, o kojima se više ne diskutuje, gde je X sinonim za precrтанo ili zatvoreno. Taj naziv dodelili su sami sebi pripadnici generacije koji danas imaju između trideset i četrdeset godina, a koje prikazuje Dunja Antić. Ono zbog čega se ta generacija zapravo oseća klasiranom, je nemogućnost da spoje svoje mladalačko iskustvo sa novonastalim društvenim okolnostima. Period postepevnog odrastanja, sazrevanja, za njih kao da je preskočen. Vreme konfuzne mladosti iznenada je zamjenjeno vremenom prerađene starosti.

Mogu li oni, koji su živeli u dugogodišnjoj krizi, izloženi poniženjima i pritiscima svih vrsta, biti u stanju da pronađu energiju i nove ideje kojima bi prouzrokovali pozitivne promene? Ovo pitanje od

vitalnog značaja, koje postavlja Dunja Antić, upozorava nas da postoji izvesno kolektivno osećanje težine. Dunjine fotografije prenose nam upravo tu težinu. Ambijenti u kojima poziraju protagonisti fotografija su skučeni, svedeni na osnovu bez detalja. Dunja sarađuje sa svojim modelima, nudeći im mogućnost da pred kamerom budu to što jesu, odnosno, da se oslobođe od svih zahteva, pa i onih, koje bi mogao da im nametne i sam čin fotografisanja. Ako ih društvo već stalno povrgava presiji, zašto im ona, kao umetnik, ne bi ponudila da se pred kamerom oslobođe te presije, kojom se od individue zahteva da bude organ nekog fiktivnog kolektivnog tela. Tom presijom, takodje, se i posmatraču nameće gotovo rešenje o identitetu portretisane osobe. Kaže se da se čovekov identitet procenjuje po njegovom izgledu. Ali koji kriterijumi to mogu da potvrde? Koji kriterijumi mogu da nam omoguće da prepoznamo ljude iz Srbije, pripadnike određene generacije? Dunja nastoji da svoje fotografije oslobođi klišea ove vrste i da nas provokira da razmišljamo o viziji/vizualizaciji portretisanih osoba.

Igor Antić